

Rolnummer 342

Arrest nr. 3/92
van 15 januari 1992

A R R E S T

In zake : de vordering tot schorsing van artikel 19 van het
decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli
1991 betreffende inspectie en pedagogische
begeleidingsdiensten, ingesteld door Jaak Cuppens.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Delva en I. Pétry,
en de rechters D. André, L. De Grève, L.P. Suetens,
M. Melchior en P. Martens,
bijgestaan door de griffier L. Potoms,
onder voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP VAN DE VORDERING

Bij verzoekschrift van 2 december 1991, aan het Hof toegezonden bij ter post aangetekende brief van 4 december 1991 en ter griffie ontvangen op 5 december 1991, stelt Jaak Cuppens, inspecteur basisonderwijs, woonachtig Zandbergstraat 22, 3680 Maaseik, een beroep tot vernietiging in van artikel 19 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten. Dat decreet is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 31 augustus 1991.

De zaak is ingeschreven onder rolnummer 342.

Bij verzoekschrift van dezelfde datum is tevens de schorsing gevorderd van voormelde decreetsbepaling.

II. DE RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 5 december 1991 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers L.P. Suetens en P. Martens hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om de artikelen 71 en 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 17 december 1991 heeft het Hof de terechtzitting voor de debatten over de

vordering tot schorsing vastgesteld op 19 december 1991.

Van die beschikking is aan de verzoekende partij en aan de in artikel 76, § 4, van de organieke wet vermelde overheden kennis gegeven bij ter post aangetekende brieven van 17 december 1991.

Op de terechtzitting van 19 december 1991 :

- zijn verschenen :
Mr. M. Boes, advocaat bij de balie te Hasselt, voor voornoemde verzoekende partij;
- de heer P. Barra, bestuurssecretaris bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, departement onderwijs, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;
- hebben de rechters-verslaggevers L.P. Suetens en P. Martens, respectievelijk in het Nederlands en het Frans, verslag uitgebracht;
- zijn voornoemde advocaat en ambtenaar gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. ONDERWERP VAN DE BESTREDEN BEPALING

Het bestreden artikel 19 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten bepaalt : "Elk politiek mandaat of mandaat bij een inrichtende macht of elke opdracht in een onderwijsinstelling of in een centrum is onverenigbaar met de hoedanigheid van lid van de inspectie".

IV. IN RECHTE

1. Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging

B.1.1. Uit artikel 21 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof volgt dat een vordering tot schorsing niet dan samen met een beroep tot vernietiging of na het instellen van zulk een beroep kan worden aangebracht. De vordering tot schorsing is derhalve ondergeschikt aan het beroep tot vernietiging.

Daaruit volgt dat de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging, inzonderheid het voorhanden zijn van het belang dat wettelijk is vereist voor het instellen van een zodanig beroep, reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing dient te worden betrokken.

B.1.2. Artikel 107ter van de Grondwet bepaalt : "... de zaak kan bij het Hof aanhangig worden gemaakt door iedere bij wet aangewezen overheid, door ieder die doet blijken van een belang of prejudicieel, door ieder rechtscollege".

Naar luid van artikel 2, 2°, van voormelde

bijzondere wet kunnen de beroepen tot vernietiging worden ingesteld "door iedere natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang ...".

De voormelde bepalingen vereisen dus dat de verzoekende partij, natuurlijke of rechtspersoon, van een belang doet blijken om voor het Hof in rechte te treden.

Van het vereiste belang doet blijken iedere persoon wiens situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

- B.1.3. Verzoeker, vastbenoemd lid van de inspectiedienst van het gesubsidieerd kleuter- en lager onderwijs, is, met toepassing van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli 1991 en van het besluit van de Vlaamse Executieve van dezelfde datum, met ingang van 1 september 1991 "overgedragen in het ambt van inspecteur basisonderwijs".

Verzoeker legde op 30 mei 1989 de eed af als gemeenteraadslid van de stad Maaseik.

De bestreden bepaling is in beginsel van aard om de situatie van verzoeker rechtstreeks en ongunstig te raken.

- B.1.4. Weliswaar voorziet artikel 108 van het voormelde decreet van 17 juli 1991 in een overgangsbepaling, die luidt als volgt :

"In afwijking van artikel 19 mogen de leden van de inspectie die vóór hun benoeming tot dit ambt als vast benoemd lid behoorden tot de inspectiedienst :

- van het gesubsidieerd kleuter- en lager

- onderwijs bedoeld in artikel 79 van de wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd op 20 augustus 1957 ;
- bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 13 augustus 1962 tot regeling van de psycho-medisch-sociale centra ;
  - bedoeld in artikel 1, eerste lid, 3°, van de wet van 21 juni 1964 betreffende het statuut der personeelsleden van het Rijksonderwijs ;
  - bedoeld in het koninklijk besluit van 4 november 1987 houdende vaststelling van het statuut en de organisatie van de rijksinspectie over de rijks- en gesubsidieerde inrichtingen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs met het Nederlands als onderwijstaal ;
- en die een mandaat in een inrichtende macht of een opdracht in een onderwijsinstelling of in een centrum uitoefenden buiten hun inspectie-opdracht, dit mandaat of die activiteit verder waarnemen, ook na een eventuele herverkiezing doch beperkt tot de aard en de omvang ervan op de dag vóór hun aanstelling als lid van de inspectie".

Daarenboven bepaalt artikel 2 van het decreet van 23 oktober 1991 "houdende wijziging van artikel 19 en artikel 108 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten", bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 20 november 1991, wat volgt :

"In afwijking van artikel 19 en van artikel 108 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten mogen de leden van de inspectie die voor hun benoeming tot dit ambt als vastbenoemd lid behoren tot de inspectiedienst :

- van het gesubsidieerd kleuter- en lager onderwijs, bedoeld in artikel 79 van de wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd op 20 augustus 1957 ;
- bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 13 augustus 1962 tot regeling van de psycho-medisch sociale centra ;
- bedoeld in artikel 1, eerste lid, 3°, van de wet van 21 juni 1964 betreffende het statuut der personeelsleden van het Rijksonderwijs ;
- bedoeld in koninklijk besluit van 4 november

1987 houdende vaststelling van het statuut en de organisatie van de Rijksinspectie over de Rijks- en gesubsidieerde inrichtingen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs met het Nederlands als onderwijstaal, en die een politiek mandaat uitoefenden buiten hun inspectieopdracht, een politiek mandaat verder waarnemen, ook na herverkiezing".

De auteurs van het voorstel van decreet hebben de draagwijdte ervan als volgt gepreciseerd :

"Het was de bedoeling (van de artikelen 19 en 108 van het decreet van 17 juli 1991) een onverenigbaarheid met elk politiek mandaat in te stellen, maar voor de in functie zijnde inspectieleden werd er een overgangsregeling voorzien.

Daarbij werd echter uit het oog verloren dat de leden van de inspectie door de inwerkingtreding van het decreet opnieuw in dienst traden, hetzij als lid van de inspectie, hetzij binnen de pedagogische begeleidingsdiensten.

Daardoor werd de cumulregeling van toepassing op de herbenoemde leden van de inspectie.

Met het voorliggende voorstel wordt de situatie rechtgezet en kunnen zij, die vóór hun benoeming als lid van de inspectie een politiek mandaat uitoefenden buiten hun inspectieopdracht, een politiek mandaat verder waarnemen, ook na herverkiezing" (Vl. Raad, 1990-1991, stuk 558 - nr. 2, p. 2).

B.1.5. In het verzoekschrift, waarmede het beroep tot vernietiging wordt ingeleid, stelt verzoeker m.b.t. het rechtens vereiste belang o.m. wat volgt :

"Zelfs na de inwerkingtreding van het decreet van 23 oktober 1991, brengt artikel 19 van het decreet van 17 juli 1991 met zich mee dat verzoeker, mocht hij bij een volgende verkiezing van gemeenteraad of provincieraad niet meer herkozen worden, en mocht hij bij een daaropvolgende verkiezing wel opnieuw verkozen worden, hij verplicht zou zijn een keuze te maken tussen zijn politiek mandaat en zijn functie van inspecteur ; de rechtszekerheid

gebiedt, dat nu reeds duidelijk wordt of artikel 19 van het decreet van 17 juli 1991 binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap viel of niet".

- B.1.6. Uit het onderzoek van de zaak waartoe in het raam van de schorsingsprocedure kan worden overgegaan, blijkt dat verzoeker door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt, op zijn minst in de mate aangeduid onder nr. B.1.5.

Ten aanzien van de vordering tot schorsing

B.2.1. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- 1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn ;
- 2° de onmiddellijke uitvoering van de bestreden wet moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

B.2.2. Verzoeker betoogt dat hij "bij de niet-schorsing van voormeld artikel 19 een moeilijk te herstellen ernstig nadeel" zou lijden ; hij omschrijft dit nadeel als volgt :

"Tegen verzoeker loopt immers een procedure tot vervallenverklaring van zijn mandaat als gemeenteraadslid, waarvan de uitslag uiteindelijk afhangt van het antwoord dat uw Hof zal geven op de prejudiciële vraag die de Bestendige Deputatie op 14 november 1991 aan uw Hof gesteld heeft, zoals uiteengezet in het verzoekschrift. Inmiddels werd en wordt verzoeker weliswaar uitgenodigd op de vergaderingen van de gemeenteraad, hoewel het college van burgemeester en schepenen op het standpunt staat dat verzoeker al vervallen is van zijn mandaat bij toepassing van artikel 76 van de Gemeentewet. Verzoeker staat daarbij voor het volgende dilemma : ofwel woont hij de gemeenteraadsvergaderingen bij, maar dan loopt hij het risico, mocht uw Hof artikel 19 niet vernietigen, of mocht de Bestendige Deputatie het standpunt van het College bijtreden, dat hij zich blootstelt aan strafvervolging op grond van artikel 262 Strafwetboek waarnaar de artikels 10 en 76 van de Gemeentewet verwijzen ; ofwel woont hij de vergaderingen niet bij, om dit risico te vermijden, maar dan kan hij zijn functie van

gemeenteraadslid niet effectief uitoefenen, dit terwijl het College maar kan steunen op een meerderheid van een zetel in de gemeenteraad, nl. 13 tegen 12, en terwijl de in zijn afwezigheid genomen beslissingen definitief zijn".

B.2.3. Alleen de Bestendige Deputatie van de provincieraad -en, in beroep, de Raad van State- is bevoegd om de vervallenverklaring van het mandaat van gemeenteraadslid uit te spreken.

In het huidige geval, heeft de Bestendige Deputatie van Limburg, bij besluit van 14 november 1991, aan het Arbitragehof volgende prejudiciële vraag ter beoordeling voorgelegd :

- a. Is artikel 19 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten genomen met schending van bevoegdheidsregels zoals omschreven in artikel 108 van de Grondwet, in zoverre het een onverenigbaarheid instelt tussen het politiek mandaat van gemeenteraadslid en het ambt van inspecteur onderwijs ?
- b. Is het bepaalde in artikel 19 van voormeld decreet, onverminderd bovenvermelde vraag, verenigbaar met het gelijkheidsbeginsel zoals omschreven in artikel 6 en artikel 6bis van de Grondwet ?

Die prejudiciële vraag is op het Hof toegekomen op 22.11.91 en ingeschreven onder rolnummer 338.

B.2.4. Krachtens de bepaling van artikel 2 van het decreet van 23 oktober 1991 blijft verzoeker alsnog gemachtigd om zijn mandaat van gemeenteraadslid uit te oefenen.

Daarenboven is de procedure tot vervallenverklaring van het mandaat van gemeenteraadslid, vermits de Bestendige Deputatie van Limburg terzake aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag heeft gesteld, opgeschort tot na de uitspraak van het Hof (artikel 30, bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof).

Het door hem in het verzoekschrift aangegeven moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zou kunnen worden berokkend door de onmiddellijke uitvoering van de aangevochten decreetsbepaling is derhalve onbestaand.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

verwerpt de vordering tot schorsing.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof op de openbare terechtzitting van 15 januari 1992.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

J. Delva